

Heraldica Varia

DE SVENSKA HISTORIEDAGARNA

Den 17–19 oktober 2008 hade jag förmånen att få delta i *De svenska historiedagarna* som i år ägde rum i Greifswald i gamla Svenska Pommern i Tyskland. Därmed fullföljde man intentionen att besöka tidigare svenska områden. Konferensen har tidigare varit förlagd till såväl Tartu (Dorpat) i Estland som till Riga i Lettland. Nästa konferens kommer att äga rum i Finland med tanke på fredsslutet 1809 då Finland avstods till Ryssland.

Greifswald är en vacker gammal universitetsstad som hörde till Sverige 1648–1815. Den har renoverats grundligt sedan 1989 och är i dag mycket representativ. Greifswald klarade sig igenom andra världskriget genom att den förklarades som öppen stad. Apropå Svenska Pommern kan nämnas att Gustav IV Adolf år 1806 avskaffade livegenskapen i Pommern. Han instiftade också ett riddarhus för provinsen.

Bland alla intressanta programpunkter kan nämnas ett seminarium om universitetshistoria samt ett antal föredrag, t.ex.: Ola Winberg, doktorand i Uppsala: *Resa i Europa – utbildning i kultur och umgänge på utrikesresor under 1600-talet*, Torsten Gunnarsson, docent och chef för Nationalmusei samlingar: *Caspar David Friedrich, det besjälade landskapets målare*, fil. dr Inger Schubert: *Lützen – dragkamp om ett minne* och författaren Björn Cederberg: *Kamrat spion – om Sverige i Stasi-arkiven*.

Konferensen avslutades med en heldagsutflykt till Rügen med besök i Bergen, Putbus (säte för furst Putbus, vår andre furste efter von Hessenstein, men de var aldrig introducerade på Riddarhuset som furstar), PROVA (den planerade semesteranläggningen under nazitiden som aldrig blev fullbordad men som fortfarande står kvar), Sassnitz, Königsstuhl (med kritklipporna), Altenkirchen och Karl Gustav Wrangels slott Spyker. En intressant resa trots att vädret den dagen inte var det bästa.

I det hela en mycket givande och välorganiserad konferens som jag kunde avsluta med ett par dagars forskning på Landesarchiv och Landesmuseum.

DEPOSITIONER

Civilekonom Theodor Ankarcrona, Stockholm, har deponerat originalsköldebrevet för utdöda adliga ätten Ankarcrona nr 1534 från 1717 och originalsköldebrevet för levande adliga ätten Ankarcrona nr 1965 från 1751.

Kommendören sedermera amiralen Theodor Christophers (1687–1750) adlades den 3 juli 1717 i Lund av konung Karl XII med namnet Ankarcrona. Genom kunglig resolution given den 27 december 1717 i Lund av konung Karl XII inbegreps även Theodors yngre broder, löjtnanten vid Västgöta regemente till häst, Matthias Christophers (1694–1719) i äldre broderns adelskap. Bröderna introducerades tillsammans år 1719 under nr 1534. Matthias slöt ogift själv sin ättegren och Theodor slöt såsom barnlös ätten på svärdssidan.

En tredje broder, bruksidkaren i Karlskrona och Ronneby, assessorn Jacob Christophers (1693–1755) adlades den 22 november 1751 på Stockholms slott av konung Adolf Fredrik och eftersom brodern Theodors ätt var utdöd med rätt att föra samma namn och vapen. Jacobs söner introducerades år 1756 dock under eget nummer. Vapnet är talande genom ankaret i hjälmprydnaden och kronorna i skölden, dvs. Ankarcrona. Förutom de svenska örlogsflaggorna i hjälmprydnaden ses en engelsk (red ensign) och en fransk (vit) flagga, vilka syftar på Theodor Ankarcronas tjänstgöring i dessa länders flottor.

Tjänsteman Curt Edelsvärd, Hägersten, har deponerat det sedan tidigare i Riddarhuset förvarade originalsköldebrevet för adliga ätten Edelsvärd nr 2178.

Landshövdingen i Uleåborgs län Adolph Meinander (1762–1804) adlades den 9 december 1802 av Gustav IV Adolf med namnet Edelsvärd och introducerades den 28 maj 1803 under nr 2178. Vapnet är delvis talande genom svärdet i skölden medan hermelinerna kommer från landskapet Österbottens vapen, det landskap som utgjorde större delen av länet. Fascesen syftar på landshövdingeämbetet och fanorna på Edelsvärds tidigare militära karriär.

Vi påminner om möjligheten att på ett tryggt och säkert sätt och utan kostnad deponera sköl-

Adliga ätten Ankarcrona nr 1534.

Adliga ätten Ankarcrona nr 1965.

Adliga ätten Edelsvärd nr 2178.

debreven i Riddarhuset. Tag gärna kontakt för närmare information, tel. 08-723 39 95. ☪

Per Nordenvall, riddarhusgenealog